

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

The Development of Drawing Practical Skills Learning Activities with Colored Pencils
Techniques Using Experiential for Prathomsuksa 3 Students

มูทิตา หงซานาวา¹ ภูษิต บุญทองเถิง² และ ประสพสุข ฤทธิเดช³

Mutita Hongsanawa¹ Poosit Boontongtherng² and Prasobsuk Rittidet³

^{1,2,3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{1,2,3} Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University, Thailand

¹E-mail: mutita_hongsanawa@hotmail.com¹, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-6047-8360>

²E-mail: posit.boon@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-5220-3039>

³E-mail: prasopsuk.ri@rmu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8018-8565>

Received 19/09/2023

Revised 15/10/2023

Accepted 22/10/2023

Abstract

Background and Aims: The most common problem in teaching art at the primary level is the lack of teachers with knowledge, ability, and expertise in art. The second problem is the lack of various teaching media and the media is not as effective as it should be. Most teachers lack knowledge and understanding of media production. Most teacher's teaching methods still use lecture-based teaching methods, causing students to become bored and not interested in learning as much as they should, resulting in students being unable to develop their own potential. This research aimed 1) To develop drawing practical skills learning activities with colored pencils techniques using experiential for Prathomsuksa 3 students to meet the efficiency criterion of 80/80 2) To compare drawing practical skills learning activities with colored pencils techniques using experiential for Prathomsuksa 3 students, between after learning and meet the criterion of 80 3) To compare the achievement of Prathomsuksa 3 students, before and after learning with drawing practical skills learning activities with colored pencils techniques using experiential and 4) To study the students satisfaction with drawing practical skills learning activities with colored pencils techniques using experiential.

Methodology: The sample group consisted of 38 Prathomsuksa 3 Students in the first semester of the academic year 2020 in Anuban Kitiya School, Maha Sarakham selected through the Cluster Sampling. The research instrument consisted of 1) learning organization plans an achievement test 3)

a drawing paint practice skills assessment and 4) a satisfaction questionnaire. The statistics data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and t-test Dependent Samples.

Results: 1) Organizing drawing practical skills learning activities with colored pencils techniques using experiential for Prathomsuksa 3 students revealed the efficiency of 84.70/85.66 higher than the preset criterion 2) The students' drawing paint practice skills through drawing practical skills learning activities with colored pencils techniques using experiential after learning were higher than the 80 percentage criteria, with statistical significance at the level of .05 3) The student's achievement through drawing practical skills learning activities with colored pencils techniques using experiential after learning was higher than before learning, with statistical significance at the level of .05 and 4) Satisfied with the drawing practical skills learning activities with colored pencils techniques using experiential in high level.

Conclusion: Learning activities for painting skills using the wood coloring technique that emphasizes experiences for Grade 3 students are more effective than the specified criteria. The student's drawing and painting skills after learning are significantly higher than the criteria of 80% statistically at the .05 level, and academic achievement and satisfaction with this learning activity are still higher than the standard level.

Keywords: Learning Activity Management; Experiential; Practical Skills; Drawing

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การจัดการเรียนการสอนศิลปะในระดับประถมศึกษา ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญด้านศิลปะ ปัญหารองลงมา คือ ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและสื่อไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรซึ่งครุส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการผลิตสื่อ การจัดการเรียนการสอนของครุส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนแบบบรรยายตามหนังสือทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลกิตติยา จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสี และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test Dependent Samples)

ผลการวิจัย: 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.70/85.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนมีทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสี โดยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สรุปผล: กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ที่เน้นประสบการณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพสูงเกินเกณฑ์ที่กำหนด ทักษะการวาดภาพระบายสีของนักเรียนหลังเรียนมีผลสูงกว่าเกณฑ์ 80% ด้วยนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ยังมีค่าสูงเหนือระดับมาตรฐาน

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้; แบบประสบการณ์; ทักษะปฏิบัติ; การวาดภาพ

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนศิลปะในระดับประถมศึกษา ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญด้านศิลปะ ปัญหารองลงมา คือ ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและสื่อไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรซึ่งครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการผลิตสื่อ การจัดการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนแบบบรรยายตามหนังสือทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ (ชัยวัฒน์ ชุมศิริวงษ์, 2559: 2) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมุกดา อังคุระซี่ (2599: 3) ที่กล่าวว่า การที่ครูประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางศิลปะ ไม่มีความรู้ด้านศิลปะ ไม่ผ่านการอบรมด้านการสอนศิลปะ แต่ก็สอนตามที่ทางโรงเรียนกำหนดให้ครูประจำชั้นและต้องสอนทุกวิชา ครูบางคนจึงขาดความรู้ ความเข้าใจที่จะถ่ายทอดความรู้และจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็กอย่างมีประสิทธิภาพและปัญหาที่พบในตัวของผู้เรียน คือ การระบายสีของนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เรียบร้อย สียังเป็นเส้นไม่เรียบเนียน และระบายสีไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ไม่สวยงาม (นิตยา วงศ์ชู, 2555: 5) ผลงานศิลปะของผู้เรียนส่วนใหญ่จะมีรูปแบบ วิธีการ เนื้อหา ซ้ำ ๆ และคล้ายคลึงกัน ผู้เรียนมักใช้รูปแบบเดียวกันในการสร้างผลงาน เพราะว่ายังมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่มากนัก มักจะทำงานศิลปะด้วยการลอกเลียน แบบจากครูหรือเพื่อน ๆ ไม่กล้าแสดงออกตามความคิดของตนเอง ทำ

ให้ผลงานขาดความน่าสนใจ เกิดความคิดว่าวาดไม่สวย วาดไม่เป็น วาดแล้วมีเพื่อนหัวเราะ ส่งผลให้ผู้เรียนละทิ้งความสนใจในการเรียนสาระทัศนศิลป์ ส่งผลให้ไม่อยากเรียนเพราะเหตุวาดภาพไม่เป็น

จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลกิตติยา พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ปีการศึกษา 2561 ตั้งเป้าหมายในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ร้อยละ 80 นักเรียนทำได้ ร้อยละ 75.00 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (โรงเรียนอนุบาลกิตติยา, 2562: 18) ปีการศึกษา 2562 ตั้งเป้าหมายในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ร้อยละ 80 นักเรียนทำได้ ร้อยละ 77.50 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (โรงเรียนอนุบาลกิตติยา, 2563: 15) ถือเป็นปัญหาการสอนอย่างยิ่ง ดังนั้นครูผู้สอนจะตัดหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ สามารถนำมาพัฒนาทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสี ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับธรรมชาติวิชาทัศนศิลป์ ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพได้ และพัฒนาทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสีได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสีเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโดยตรง ฝึกบ่อยๆ จะเกิดทักษะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Efstratia, D. (2014: 1256-1260), เกศินี กี่นา (2558: 91-95), ปัญญาพร แพนดี (2558: 102-105), ชัยวัฒน์ ชุมศิริวงษ์ (2559: 78-86), มุทิตา อังคระษี (2559: 113-117), นุชนารถ สมวาทิ (2560: 59-60) และเจษฎากร ตันตราจิม (2561: 90-95) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ดีขึ้น มีทักษะปฏิบัติการวาดภาพดีขึ้น มีประสิทธิภาพของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และมีความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับที่มากถึงมากที่สุด ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดตาม ตามแนวคิดของ Kolb (1984: 27-49)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นประถมศึกษา จึงมีความสนใจที่จะกิจกรรมการเรียนรู้การวาดภาพระบายสีด้วยเทคนิคสีไม้ โดยจัดการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเสริมสร้างทักษะในการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้การวาดภาพระบายสี โดยการใช้เส้น สี รูปร่าง รูปทรง ที่สังเกตได้จากภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ให้นักเรียนนำมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลป์ ส่งเสริมทักษะการวาดภาพระบายสีและช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยทำการศึกษาแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นวัยที่เด็กต้องการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการวาดภาพระบายสี เป็นการฝึกสมาธิให้เด็ก และสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก โดยมีลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ตามแนวคิดของ Kolb (1984: 27-49) มีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นประสบการณ์รูปธรรม ขั้นที่ 2 ขั้นการสังเกตอย่างไตร่ตรอง ขั้นที่ 3 ขั้นการสรุปเป็นหลักการนามธรรม และขั้นที่ 4 ขั้นการทดลองปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีตามจุดประสงค์ของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561: 310) ได้กล่าวถึงจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เริ่มในทศวรรษ 1930 เมื่อ Dewey, J.(1974) หนังสือ "Experience and Education" ตีพิมพ์ในปี 1938 ซึ่งก่อให้เกิดการตื่นตัวเรื่อง การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง โดยเฉพาะในสถานการณ์การทำงานและในทศวรรษที่ 1960 การเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยผู้เรียนนำความรู้ต่างๆ ที่ได้รับเข้ามาก่อนมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เพื่อทำให้เกิดความหมายขึ้น โดยการรวบรวมเชื่อมโยงและจัดระเบียบประสบการณ์ต่างๆ ให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์เพื่อที่จะช่วยให้สามารถเข้าใจประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างดี Dewey, J.และต่อมา Kolb (1984, p. 17) ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ มาเป็นหลักการและเหตุผล รวมถึงปรัชญาซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติในด้านการศึกษาด้าน นอกจากนั้นการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ ยังเป็นการใช้หลักการในการสร้างประสบการณ์ทางการศึกษาในหลายรูปแบบ และใช้อย่างแบบในการเรียนรู้ไปใช้ตามแนวคิดของ Bruner ทุกสาระวิชาสามารถนำไปใช้สอนได้ในทุกระดับ ทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสบการณ์ของ Kolb นั้น ทำให้สามารถใช้ข้อมูลเป็น พื้นฐานในการวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีการเน้นการศึกษาเพื่อฝึกประสบการณ์ การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และการนำหลักแห่งการเป็นประชาธิปไตยไปพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่เจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนได้อย่างดี การเรียนรู้แบบประสบการณ์มี 4 ขั้นตอนที่เป็นวงจรต่อเนื่องกัน (Kolb, 1984: 27-49) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience: CE) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมและรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ เน้นการใช้ความรู้สึก และยึดถือสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์เดิมของตน

ขั้นที่ 2 การสังเกตอย่างไตร่ตรอง (Reflective Observation: RO) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมุ่งที่จะทำความเข้าใจความหมายของประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับ โดยการสังเกตอย่างรอบคอบเพื่อการไตร่ตรองพิจารณาอย่างดี

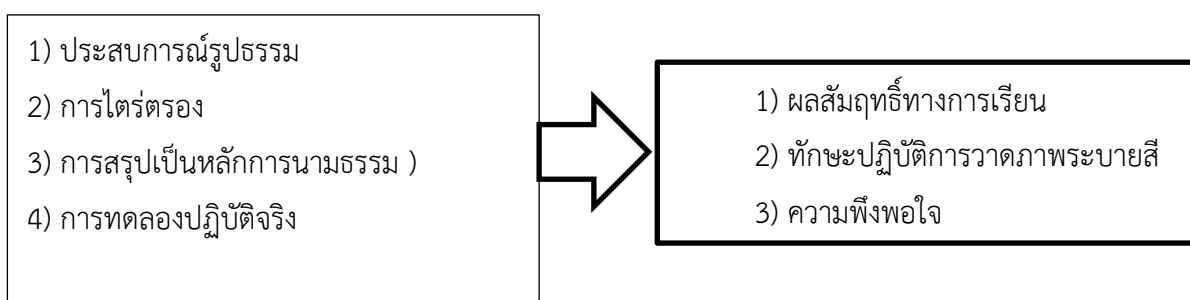
ขั้นที่ 3 การสรุปเป็นหลักการนามธรรม (Abstract Conceptualization: AC) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้สังเกตและไตร่ตรองแล้วจากเหตุผลและความคิดแล้วนำมาสรุปรวบยอดเป็นหลักการต่างๆ ที่จะนำไปใช้ได้

ขั้นที่ 4 การทดลองปฏิบัติจริง (Active Experimentation: AE) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำสิ่งที่สรุปไว้เป็นหลักการในขั้นที่แล้วไปทดลองใช้ปฏิบัติจริง เพื่อทดสอบว่าใช้ได้จริงหรือไม่ช่วยให้เข้าใจในสิ่งใหม่และ สามารถทำนายได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป

ดังนั้นการเรียนรู้แบบประสบการณ์ ผู้วิจัยใช้ตาม Kolb (1984: 27-49) ที่ได้นำเสนอไว้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ ตามแนวคิดของ Kolb (1984: 27-49) ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

แหล่งข้อมูล: ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลกิตติยา ตำบลตลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 จำนวน 5 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 170 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลกิตติยา ตำบลตลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 จำนวน 1 ห้อง ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 38 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาศิลปะ สาระทัศนศิลป์ เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้ง 11 ชั่วโมง ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมดังนี้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.16 และคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2) แบบประเมินทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสี กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนแบบรูบริก (Scoring Rubric) 4 ระดับ จำนวน 5 ข้อ ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า แบบประเมินทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสีมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 - 1.00

3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผลการประเมินความสอดคล้องพบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และผลการวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.23-0.77 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.28-0.74 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

4) แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งผลการประเมินความสอดคล้องพบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจมีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล: การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกิตติยา สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 เพื่อทดลองใช้เครื่องมือและทดลองในงานวิจัย

2) ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทำการแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-test)

3) ดำเนินการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งใช้เวลาในชั่วโมงเรียนปกติในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-11 ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4) ผู้วิจัยทำการเก็บคะแนนเฉลี่ยจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-11 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำคะแนนเฉลี่ยจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้มาคำนวณหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวัดจากใบงาน แบบประเมินทักษะปฏิบัติการวาดภาพระบายสี และแบบประเมินพฤติกรรม (E₁)

5) เมื่อดำเนินการทดลองครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ และทำการบันทึกผลการสอบให้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) คำนวณประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ของแผนการจัดการเรียนรู้ (E₂)

6) ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้การวาดภาพระบายสีด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ ทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 10 ข้อ แล้วบันทึกผลหลังจากดำเนินการประเมินความพึงพอใจเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ (1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการคำนวณอัตราส่วนระหว่างค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนกับค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (E_1/E_2) (2) วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสี ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติร้อยละ (3) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples) และ (4) วิเคราะห์หาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจ แปรคะแนนตามเกณฑ์แปลผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการคำนวณอัตราส่วนระหว่างค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนกับค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (E_1/E_2) ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตาราง 1 : ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ประสิทธิภาพของแผน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ E_1/E_2
กระบวนการ (E_1)	385	326.08	84.70	84.70/85.66
ผลลัพธ์ (E_2)	20	17.13	85.66	

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ มีคะแนนประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) ค่าเฉลี่ยจากคะแนนใบงาน แบบประเมินทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสี และแบบประเมินพฤติกรรมเท่ากับ 326.08 คะแนน จากคะแนนเต็ม 385

คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.70 และมีคะแนนประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ค่าเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 17.13 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.66 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.70/85.66 จึงสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2) วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีไม้ ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติร้อยละ ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตาราง 2 : ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสี ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80

ทักษะปฏิบัติ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	เกณฑ์	ผลการเปรียบเทียบ
หลังเรียน	220	189.89	86.32	80	สูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 38 คน มีคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีเท่ากับ 189.89 จากคะแนนเต็ม 220 คะแนน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 86.32 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า ทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples) ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตาราง 3 : ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	20	9.58	2.06	29.00*	0.0000
หลังเรียน	20	17.13	1.77		

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.58 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.06 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.13 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.77 นั้นแสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) วิเคราะห์หาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ โดยแปลคะแนนตามเกณฑ์แปลผล ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตาราง 4 : ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. นักเรียนมีความชอบต่อเนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์	2.92	0.27	มาก
2. นักเรียนมีความชอบเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	2.76	0.43	มาก
3. นักเรียนมีความชอบที่การจัดเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับเวลาที่เรียน	2.47	0.51	ปานกลาง
4. นักเรียนสนุกสนานกับการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์	2.87	0.34	มาก
5. นักเรียนชอบกับการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์	2.89	0.31	มาก
6. นักเรียนพอใจกับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนแบบเน้นประสบการณ์	2.82	0.39	มาก
7. นักเรียนชอบใบความรู้ และใบความรู้ช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น	2.74	0.45	มาก
8. นักเรียนชอบที่ใบงานมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา	2.45	0.50	ปานกลาง
9. นักเรียนพอใจกับการมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	2.71	0.46	มาก
10. นักเรียนชอบที่ได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนเอง	2.87	0.34	มาก
รวม	2.75	0.17	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.75$, S.D.= 0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนมากที่สุด คือ นักเรียนมีความชอบต่อเนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ($\bar{X} = 2.92$, S.D.= 0.27) รายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนเป็นอันดับ 2 คือ นักเรียนชอบกับการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ($\bar{X} = 2.89$, S.D.= 0.31) รายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนเป็นอันดับ 3 มีทั้งหมด 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนสนุกสนานกับการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และนักเรียนชอบที่ได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนเอง ($\bar{X} = 2.87$, S.D.= 0.34) รายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนเป็นอันดับ 4 คือ นักเรียนพอใจกับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนแบบเน้นประสบการณ์

($\bar{X}$ = 2.82, S.D. = 0.39) รายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนเป็นอันดับ 5 คือ นักเรียนมีความชอบเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}$ = 2.76, S.D. = 0.43) รายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนเป็นอันดับ 6 คือ นักเรียนชอบใบความรู้ และใบความรู้ช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ($\bar{X}$ = 2.74, S.D. = 0.45) รายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนเป็นอันดับ 7 คือ นักเรียนพอใจกับการมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.71, S.D. = 0.46) รายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนเป็นอันดับ 8 มีระดับความพึงพอใจอยู่ปานกลาง คือ นักเรียนมีความชอบที่การจัดเนื้อหา มีความเหมาะสมกับเวลาที่เรียน ($\bar{X}$ = 2.47, S.D. = 0.51) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุด ซึ่งมีระดับความพึงพอใจอยู่ปานกลาง คือ นักเรียนชอบที่ใบงานมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา ($\bar{X}$ = 2.45, S.D. = 0.50)

จากการวิจัยสามารถสรุปโดยภาพรวมได้ว่า การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในงานวิจัยนี้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการได้ดีขึ้น แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีไม้ที่ดีขึ้น และความพึงพอใจของนักเรียนเป็นไปในทางที่ดี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถมั่นใจได้ในเรื่องประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ใช้งานได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

1) จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.70/85.66 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 38 คน มีคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 84.70 และมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.66 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 นั่นก็แปลว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ตามแนวคิดของ Kolb (1984: 27-49) ที่ผู้วิจัยสร้าง ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นจากการปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience: CE) ขั้นที่ 2 การสังเกตอย่างไตร่ตรอง (Reflective Observation: RO) ขั้นที่ 3 การสรุปเป็นหลักการนามธรรม (Abstract Conceptualization: AC) ขั้นที่ 4 การทดลองปฏิบัติจริง (Active Experimentation: AE) เมื่อนำไปใช้กับนักเรียนจึงได้ผลออกมาดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการงานวิจัยของเกศินี กิจนา (2558: 91-95) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมทัศนศิลป์เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานศิลปะ และความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ชุดกิจกรรมทัศนศิลป์ เพื่อพัฒนา

ความสามารถในการปฏิบัติงานศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 91.94/96.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในเวลาถัดมาปัญญาพร แพนดี (2558: 102-105) ได้วิจัยเกี่ยวกับพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 87.58/86.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ชัยวัฒน์ ชุมศิริวงษ์ (2559: 78-86) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะศิลปะกับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.02/84.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นุชนารถ สมวาที (2560: 59-60) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ทักษะการสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ทักษะการสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.06/88.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาที่มูทิตา อังคระษี (2559: 113-117) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องสีและการระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคลองสำ พบว่า แบบฝึกทักษะเรื่องสีและการระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคลองสำโรง มีคุณภาพในระดับดีมาก และมีประสิทธิภาพ 82.91/82.80เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ผู้วิจัยนำมากล่าวถึงในการอภิปรายผลโดยกำหนดเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยจะมีทั้งที่เป็นไปตามเกณฑ์ และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นั้นอาจเป็นเพราะบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียนที่ต่างกัน ทำให้ผลการวิจัยจึงต่างกัน แต่ยังถือว่าไปในทิศทางเดียวกันคือ มีค่ามากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2) จากการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสี ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีหลังเรียนสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยมีคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีเท่ากับ 189.89 จากคะแนนเต็ม 220 คะแนน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 86.32 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า ทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้แบบเน้นประสบการณ์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากจากรูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ตามวิธีของ Kolb (1984: 27-49) มีตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ทักษะ และเจตคติด้วยการนำเอาประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาบูรณาการเพื่อสร้างการเรียนรู้ใหม่ ๆ ขึ้น และอาจมีผลมาจากนักเรียนทราบคะแนนการวัดและประเมินจากการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง จากการประเมินทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเกณฑ์รูปรีของกมลวรรณ ตั้งธนากานนท์ (2559: 49-51) ว่าผู้ประเมินต้องการวัดและประเมินสิ่งใดบ้าง นักเรียน

จึงแสดงพฤติกรรมออกมาให้ผู้ประเมินได้สังเกต เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องทั้งหมด 11 เรื่อง นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติในทุกเรื่อง ทำให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติวาดภาพระบายสีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศินี กิจนา (2558: 91-95) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมทัศนศิลป์เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานศิลปะหลังการใช้ชุดกิจกรรมทัศนศิลป์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.58 คะแนน ส่วนแบ่งเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.06 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.13 คะแนน ส่วนแบ่งเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.77 เมื่อนำมาเปรียบเทียบพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Efstratia, D. (2014: 1256-1260) ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ด้วยโครงงาน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น, ปัญญาพร แพนดิ (2558: 102-105) ได้วิจัยเกี่ยวกับพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวัฒน์ ชุมศิริวงษ์ (2559: 78-86) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.17 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยเน้นให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ฝึกทักษะการวาดภาพระบายสี ตามรูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของ Kolb (1984: 27-49) มีตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอนให้ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ จากการปฏิบัติจนเกิดทักษะ ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการวาดภาพระบายสีได้ดียิ่งขึ้น และในแต่ละครั้งที่ทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูได้แจ้งผลการประเมินให้นักเรียนได้ทราบหลังการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นหรือท้ายชั่วโมงทันที ทำให้เกิดแรงกระตุ้นในการพัฒนาตนเองและการทำกิจกรรมครั้งต่อไปให้ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจกับการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ดังผลการวิจัยที่ได้มา

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ปัญญพร แพนตี (2558: 102-105) ได้วิจัยเกี่ยวกับพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด, ชัยวัฒน์ ชุมศิริวงษ์ (2559: 78-86) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด, นุชนารถ สมวาที (2560: 59-60) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ทัศนธาตุสู่การสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องทัศนธาตุสู่การสร้างสรรค์ อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎากร ตันตราจิณ (2561: 90-95) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ วิชาทัศนศิลป์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ วิชาทัศนศิลป์ ภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ ผู้เรียนจะต้องเอาใจใส่ มีความกระตือรือร้น เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ดังนั้นครูควรมีการกำหนดเวลาและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ ครูผู้สอนควรเป็นผู้คอยสนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนในทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ ครูผู้สอนควรเตรียมความพร้อมในด้านสื่อประกอบการสอนที่หลากหลาย เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการวาดภาพด้วยเทคนิคสีไม้ แบบเน้นประสบการณ์ กับรูปแบบอื่น ที่เน้นทักษะทักษะปฏิบัติการวาดภาพในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ตังธนากันท์. (2559). การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกศินี กิจนา. (2558). การสร้างชุดกิจกรรมทัศนศิลป์เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เจษฎากร ตันตราจิน. (2561). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ วิชาทัศนศิลป์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชัยวัฒน์ ชุมศิริวงษ์. (2559). ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทัศนศิลป์กับการวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี: พินิต บาลานซ์ดีไซด์แอนพริ้นติ้ง.
- นิตยา วงศ์ชู. (2555). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เรื่องการวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา, 35(4), 42-49.
- นุชนารถ สมวาที. (2560). การพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ทัศนธาตุสู่การสร้างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปัญญาพร แพนดี. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- มุกิตา อังคุระษี. (2559). การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องสีและการระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคลองสำโรง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- โรงเรียนอนุบาลกิตติยา. (2562). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ปีการศึกษา 2561. มหาสารคาม: โรงเรียนอนุบาลกิตติยา.

- โรงเรียนอนุบาลกิตติยา. (2562). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ปีการศึกษา 2561. มหาสารคาม: โรงเรียนอนุบาลกิตติยา.
- โรงเรียนอนุบาลกิตติยา. (2563). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ปีการศึกษา 2562. มหาสารคาม: โรงเรียนอนุบาลกิตติยา.
- Dewey, J. (1974). *John Dewey, On Education: Selected Writings Phoenix edition*. University Of Chicago Press.
- Efstratia, D. (2014). Experiential education through project-based learning. *Procedia-Social and Behavioral Science*, 152(2014), 1256-1260.
- Kolb, D.A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and Development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice.

